

LATVIJAS REPUBLIKAS
FINANŠU MINISTRIJA

Nodokļu politikas pamatnostādnes 2017. - 2021.gadam

2017.gada 13.aprīlī

Saņemtie un analizētie priekšlikumi

LTRK un LDDK

Latvijas Banka

Pasaules Banka

OECD

Domnīca Certus

Priekšlikumu avoti

Darba spēka nodokļu slogs ir liels, īpaši uz mazām algām

Nepieciešama uzņēmumu ienākumu nodokļa reforma: atbrīvojumu pārskatīšana (Pasaules Banka, OECD) vai reinvestētas peļņas 0% likmes ieviešana (pārējie)

Vienādot likmes ienākumiem, par kuriem tiek maksāts iedzīvotāju ienākumu nodoklis un uzņēmumu ienākumu nodoklis (izņemot Certus)

Nepieciešams atrast risinājumu veselības finansējumam (atšķiras risinājumi)

Vienojšie elementi

Aktīva sabiedrības iesaiste nodokļu reformas izstrādē

NTSP 28.02 konceptuāli atbalsta Nodokļu reformas priekšlikumu

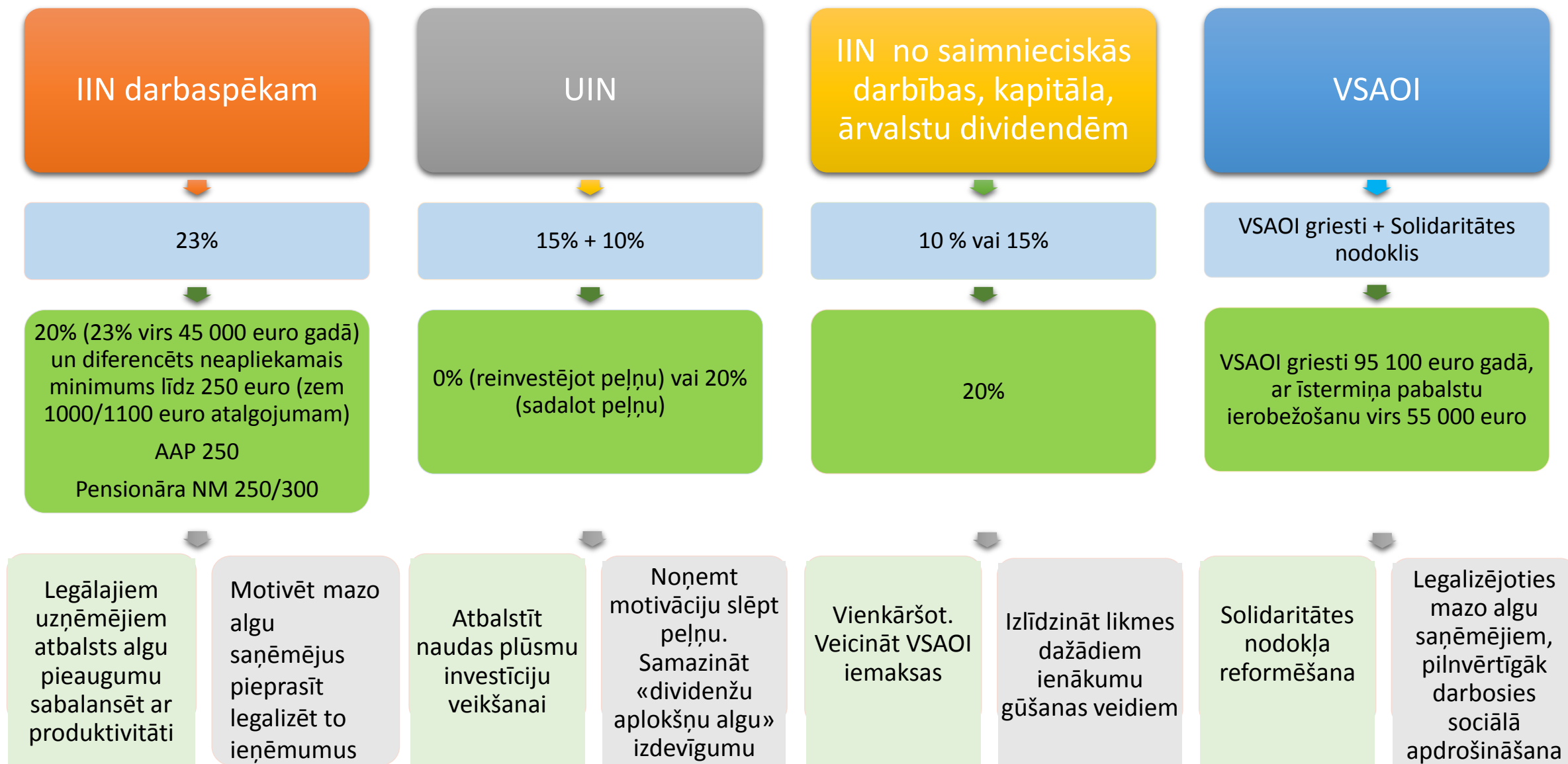
- 28.02. – 13.04.

Finanšu ministrija organizēja

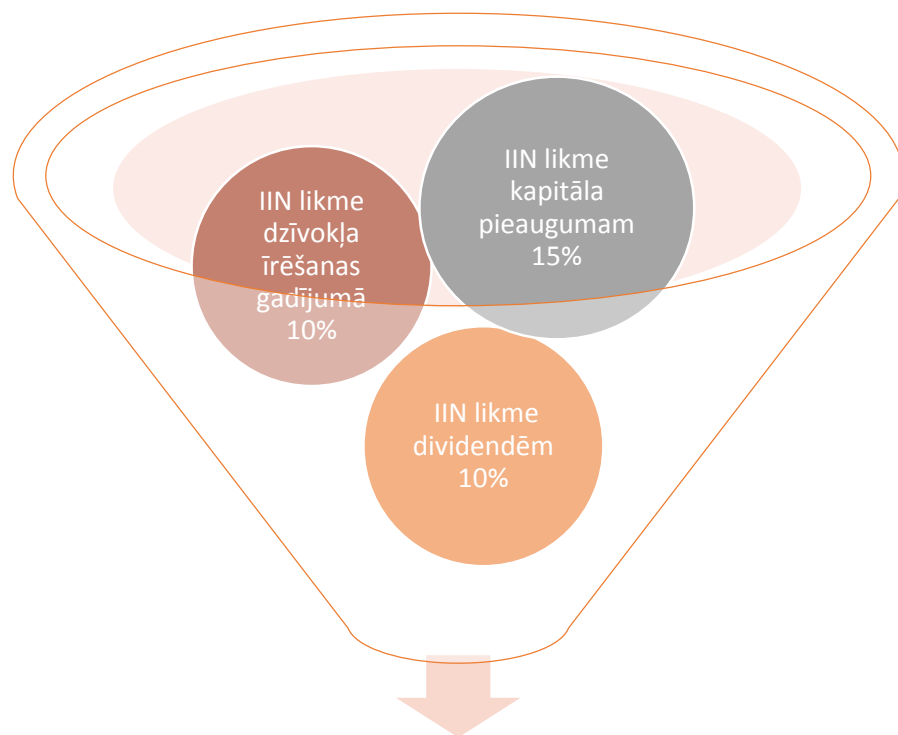
- 16 Nodokļu politikas pamatnostādņu izstrādes darba grupas un apakšgrupu sanāksmes
 - 6 NTSP Budžeta un nodokļu apakšpadomes sēdes
 - 4 Nodokļu reformas vadības grupas sanāksmes
 - Prezentācijas Tautsaimniecības padomes sēdē (pausts konceptuāls atbalsts), Zemkopības ministrijā, LDDK, LTRK un LABS sēdēs
 - Tematiskās darba sanāksmes par atsevišķiem jautājumiem, kopumā – vairāk nekā 30 organizētie pasākumi
-
- LDDK, LBAS, LTRK, ZM, NVO memorands u.c – aktīva iesaiste

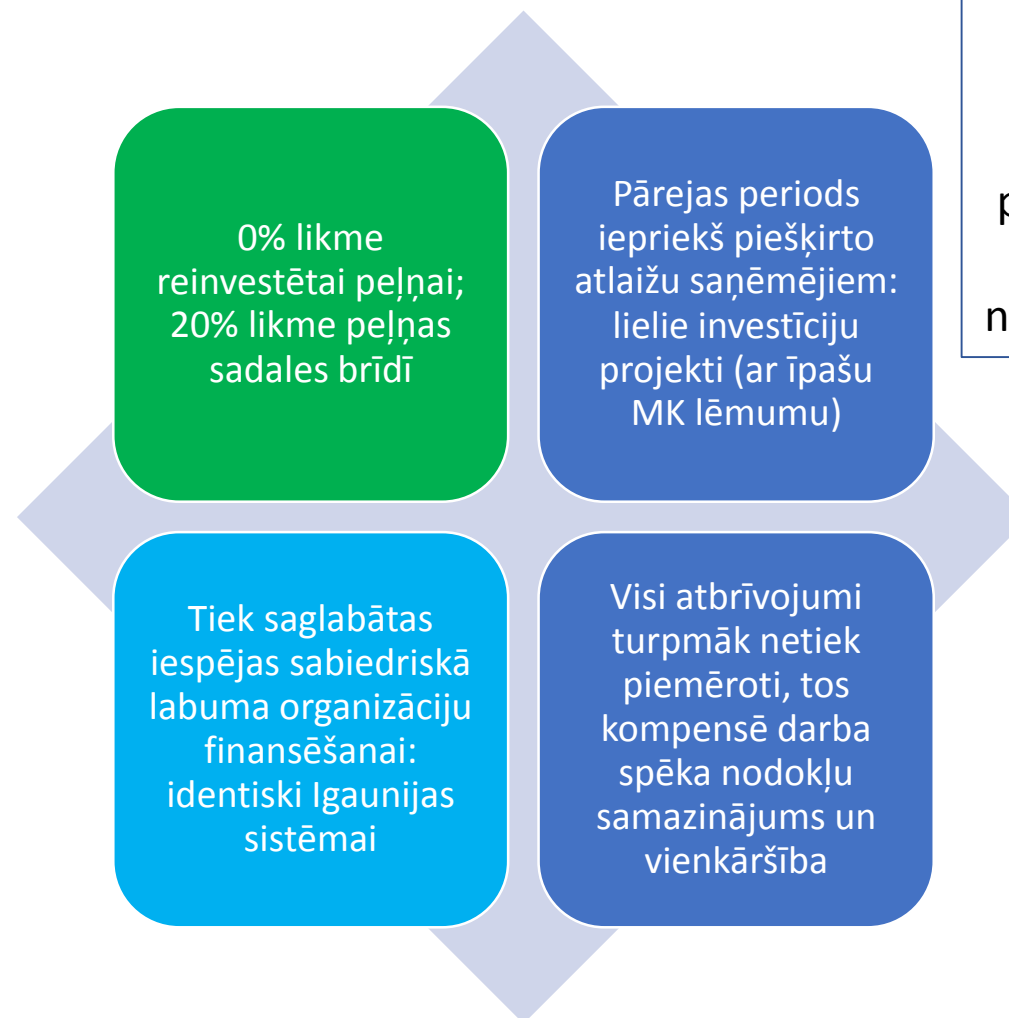
Kompleksais risinājums 13.04.2017

Kapitāla ienākumu nodokļa reformas komponentes

Iedzīvotāju ienākumu nodokļa likme
20%/23%; efektīvā likme atsevišķām
kategorijām 10%

Centrālais
jautājums
diskusijās:
pārejas periods
attiecībā uz
nesadalīto peļņu

UIN pārejas periods un administrēšana

Priekšlikums pēc diskusijām

Pārejas periods UIN netiek noteikts: tas nozīmē, ka atkārtoti UIN netiek maksāts

IIN pārejas periods tiek noteikts 3 gadi un tas nav atkarīgs no uzņēmuma lieluma. Pēc pārejas perioda beigām attiecībā uz iepriekšējos periodos gūto peļņu tiek piemērota IIN likme 20%

UIN jaunais režīms tiek piemērots peļņai, kas gūta pēc 2018.gada 1.janvāra (ieskaitot ar saimniecisku darbību nesaistītos izdevumus)

Reprezentatīvie izdevumi un izdevumi sociālai infrastruktūrai ir saistīti ar sociālo iemaksu maksājumiem

Ziedojumu apmērs SLO (neapliekamā summas) ir saistīts ar sociālo iemaksu maksājumiem vai iepriekšējā perioda peļņu (ziedotāja izvēle)

UIN administrēšana

Transfertcenas: tiek saglabāts esošais princips, bet tiks uzlabota administrēšana

Reprezentatīvo izdevumu definīcija: lūgts sniegt priekšlikumus labākai administrēšanai un vienkāršošanai

Tiks uzlabots regulējums debitoru jautājumā

«Caurplūstošās» dividendes: netiks piemērota dubultā UIN aplikšana

Deklarāciju iesniegšana: tiks diskutēts par gada deklarācijas atcelšanu, pirmajā pusgadā – 1 deklarācija, turpmāk – reizi mēnesī/ceturksnī (ievērojami vienkāršāka salīdzinājumā ar esošo)

UIN ATLIKTĀ MAKSĀJUMA IEVIEŠANAS EFEKTS

UZŅĒMUMU FINANŠU RESURSU PALIELINĀŠANĀS UIN atliktā maksājuma ieviešanas rezultātā

UIN maksā tikai par dividendēs sadalāmo peļņu

Mazāka dividendēs sadalāmā uzņēmuma peļņas daļa

Uzņēmumu finanšu resursu pieaugums

UIN avansa maksājumu atcelšana

Iespēja iegūt papildu ārējo finansējumu, palielinot uzņēmumu pašu kapitālu

PRIVĀTO INVESTĪCIJU APJOMA PIEAUGUMS

Lielāka uzņēmumu finanšu neatkarība un noturība

Lielāka uzņēmējdarbības un investīciju aktivitāte:

Ārvalstu tiešo investīciju plūsmas palielināšanās

Mazāka rezidentu kapitāla aizplūšana

Lielāka rezidentu investīciju plūsma

IKP PIEAUGUMS UN MAZĀKA ĒNU EKONOMIKA

Uzņēmumu skaita pieaugums un mazāka ieņēmumu slēpšana

Uzņēmumu kvalitatīvās izaugsmes palielināšanās:

Produktivitātes celšanās

Neto apgrozījuma pieaugums

Pašizmaksu samazināšanās

Rentabilitātes paaugstināšanās

LIELĀKI NODOKĻU IEŅĒMUMI valsts budžetā

«Mazo» nodokļu režīmu maksātāju skaits 2016.gadā

Atbrīvojums ienākumiem no lauksaimnieciskās ražošanas, lauku tūrisma, sēņošanas, ogošanas, savvaļas ārstniecības augu un ziedu, kā arī parka vīngliemežu vākšanas

13000

**NB! Jauns režīms
jaunuzņēmumiem no
2017.gada 1.janvāra**

Mikrouzņēmumu nodokļa režīms (ietver IIN, VSAOI, UIN, uzņēmējdarbības riska nodevu): darba ņēmēji

95000

Patentmaksas (t.sk. samazinātā patentmaksa)

1300

**Daļa no uzņēmējiem
vienlaikus atrodas divos
un vairāk statusos**

Autoratlīdzības

33000

Vispārējais iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) režīms saimnieciskās darbības veicējiem

85000

0 10000 20000 30000 40000 50000 60000 70000 80000 90000 100000

MUN izmaiņas

	Pašreiz	Plānots
Likme	15%	15%
Paredzamais apgrozījums	EUR 100 000	EUR 40 000*
Mēneša darba alga	EUR 720	max EUR 1100 (tuvinot sociālajam maksājumam no minimālās algas)
IIN dividendēm no MUN	10%	20%

*tiek vienādots ar PVN sliekšni

- Saglabājas pārējie līdzšinējie ierobežojumi
- IIN/VSAOI iemaksas (2018.gadā: 80% sociālās iemaksas, IIN no 18,8% pieaugs līdz 19,9%, jo no likmes tiks izslēgts UIN)

Kopsavilkums par plānotajām IIN un VSAOI izmaiņām

IIN likme			VSAOI		Saimnieciskās darbības izdevumi	
	Pašreiz	Plānotais	Pašreiz	Plānotais	Pašreiz	Plānotais
Algots darbs	23%	20%/23%	34,09%	34,09%	x	x
Uzņēmumu līgumi (nereg. s/d)	23%	20%/23%	34,09%	34,09%	x	x
Saimnieciskā darbība	23%	20%/23%	31,13%	=EUR 430 =31,13% < EUR 430=0 >EUR 430=≥5% VSAOI 5% (pensiju apdrošināšanai)	Faktiskie	Max 80% no ieņēmumiem (izņēmums izd. algām)
Autoratlīdzības <i>t.sk. darba ņēm.</i>	23%	20%/23%	31,13% Nav		Izd. norma 15- 40%	Izdevumu norma 15-40%
<i>t.sk. mantiniekiem</i>	23%	20%/23%	Nav		Nav	Nav
Īres/nomas ienākumi	10%	20%	Nav	Nav	Nav (tikai NĪN)	Izd. norma 50%
Ienākumi no augoša meža/kokm. pārd.	10%	20%	Nav	Nav	Izd. norma 25% un 50%	Izd. norma 50%
Ienākumi no metāllūžņu pārdoš.	10%	20%	Nav	Nav	Nav	Izd. norma 50%

Apkopojums par
visiem nodokļu
režīmiem

Kāds ir gala piedāvājums: VSAOI kontekstā

Saimnieciskās darbības veicēji

- VSAOI veic mēnešos, kad ienākums sasniedz 430 EUR
- Maksātājs saglabā tiesības izraudzīties VSAOI objektu, kas nav mazāks par minimālo VSAOI objektu (430 EUR). No ienākumiem, kas pārsniedz maksātāja izraudzīto VSAOI objektu jāveic VSAOI 5% (pensiju apdrošināšanai);
- Ierobežot izdevumu norakstīšanu (atsevišķi risinot jautājumu par lauksaimniecības nozari)

Autoratlīdzības

- no autoratlīdzības izmaksas brīdī ietur 5% no izmaksātāja līdzekļiem (pensiju apdrošināšanai). Ja autoratlīdzība pārsniedz 430 EUR mēnesī, ieturētā summa tiek novirzīta uz 1.un 2. pensiju līmeni. Ja autoratlīdzība ir mazāka par 430 EUR mēnesī jaizvērtē iemaksas ieskaitīšanas iespēju 3.pensiju līmenī..
- precizētas attaisnoto izdevumu normas autoriem, tās nosakot 50% vai 15% apmērā (atkarībā no darba veida).
- Nav izmaiņas attiecībā uz mantiniekiem

Patentmaksa

- Vienots patentmaksas apmērs 50 EUR/mēnesī
- Paliek atvieglotais režīms 17 EUR/gadā, paplašināts loks ar personām ar invaliditāti (1., 2.grupa)
- Apgrozījums nemainās, tiek turpināta diskusija par administrēšanas vienkāršošanu

Kompensējošie nodokļu un nodokļu administrēšanas pasākumi

Pievienotās vērtības nodoklis

- PVN reversās kārtības paplašināšana (*būvmateriāli, sadzīves tehnika, metālizstrādājumi*);
- PVN reģistrācijas sliekšņa samazināšana;
- PVN darījumu atšifrēšanas sliekšņa samazināšana PVN deklarācijās;
- Samazināto PVN likmju pārskatīšana (FM ierosinājums – tūrisma nozare)

Akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana, saglabājot reģionālo konkurētspēju

- Akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana degvielai;
- Akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana alkoholiskajiem dzērieniem un alum;
- Akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana tabakas izstrādājumiem

Pārējie nodokļi

- Nekustamā īpašuma nodokļa sakārtošana – nav plānoti būtiski papildu ieņēmumi
- TEN maksāšanas kārtības saglabāšana
- Azartspēļu nodokļa likmes paaugstināšana (30%)
- IIN attaisnoto izdevumu pārskatīšana (administrēšanas vienkāršība)

Pārējie pasākumi

- Īstenot ēnu ekonomikas apkarošanas pasākumus
- Īstenot nodokļu administrēšanas pasākumus
- pilnveidot piedziņas procesus un sodu politikas

Galvenie nodokļu reformas īstermiņa fiskālā balansa pasākumi

Deficīta palielinošais pasākums: Stabilitātes programmā Latvija izmanto jauno EK procedūru izlaižu starpību novērtēšanai, gadījumos, kad kopējā metodoloģija dod ekonomiski nepamatotu rezultātu. Latvija piedāvās šajā gadījumā izmantot FM sagatavotās un Fiskālās disciplīnas padomes apstiprinātās izlaižu starpību prognozes 2018.-2020.gada periodam attiecīgi: 0,3%, 0,7% un 0,7%.

Pasākuma fiskālais efekts:

	2018	2019	2020	2021	...
MEUR	115	77	82	0	0

Deficīta palielinošais pasākums: Deficīta mērķis tiek noteikts, pieļaujot atkāpi no SIP nosacījumiem, bet nodrošinot, ka atkāpe netiek kvalificēta kā būtiska un tādā veidā izvairoties no soda sankciju piemērošanas riska.

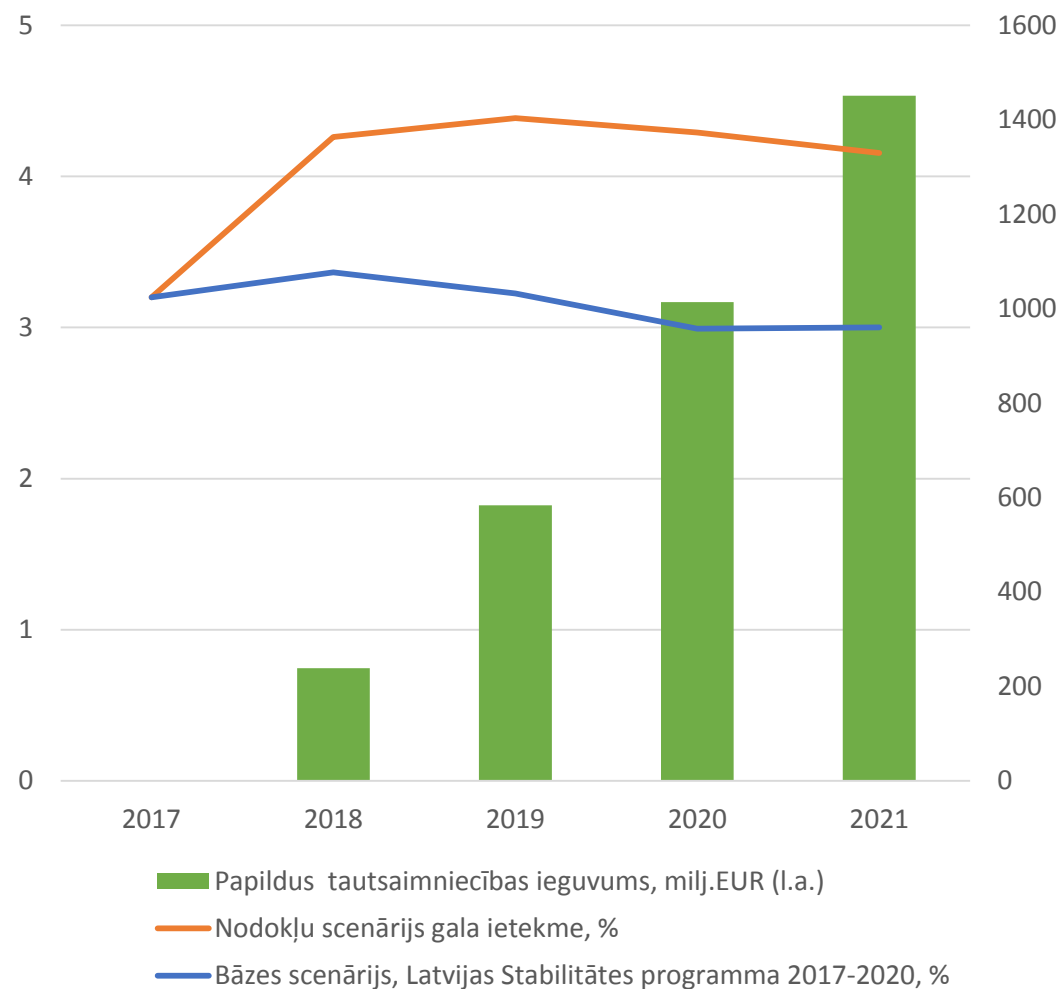
Pieredze rāda, ka EK fiskālās prognozes ir konservatīvākas par Latvijas prognozēm. Līdz ar to, izstrādājot Stabilitātes programmu saskaņā ar LV prognozēm un izmantojot visu fiskālo telpu, EK prognozes vienmēr norāda uz nelielu novirzi 0,1-0,2pp ietvaros. Tā kā būtiska novirze ir 0,5pp un vairāk, var novērtēt, ka Latvija var veikt atkāpi ap 0,2pp un vēl joprojām izvairīties no būtiskas novirzes.

Pasākuma fiskālais efekts:

	2018	2019	2020	2021	...
MEUR	55	0	0	0	0

Nodokļu reforma veicinās IKP izaugsmi virs 4%

Scenārijs

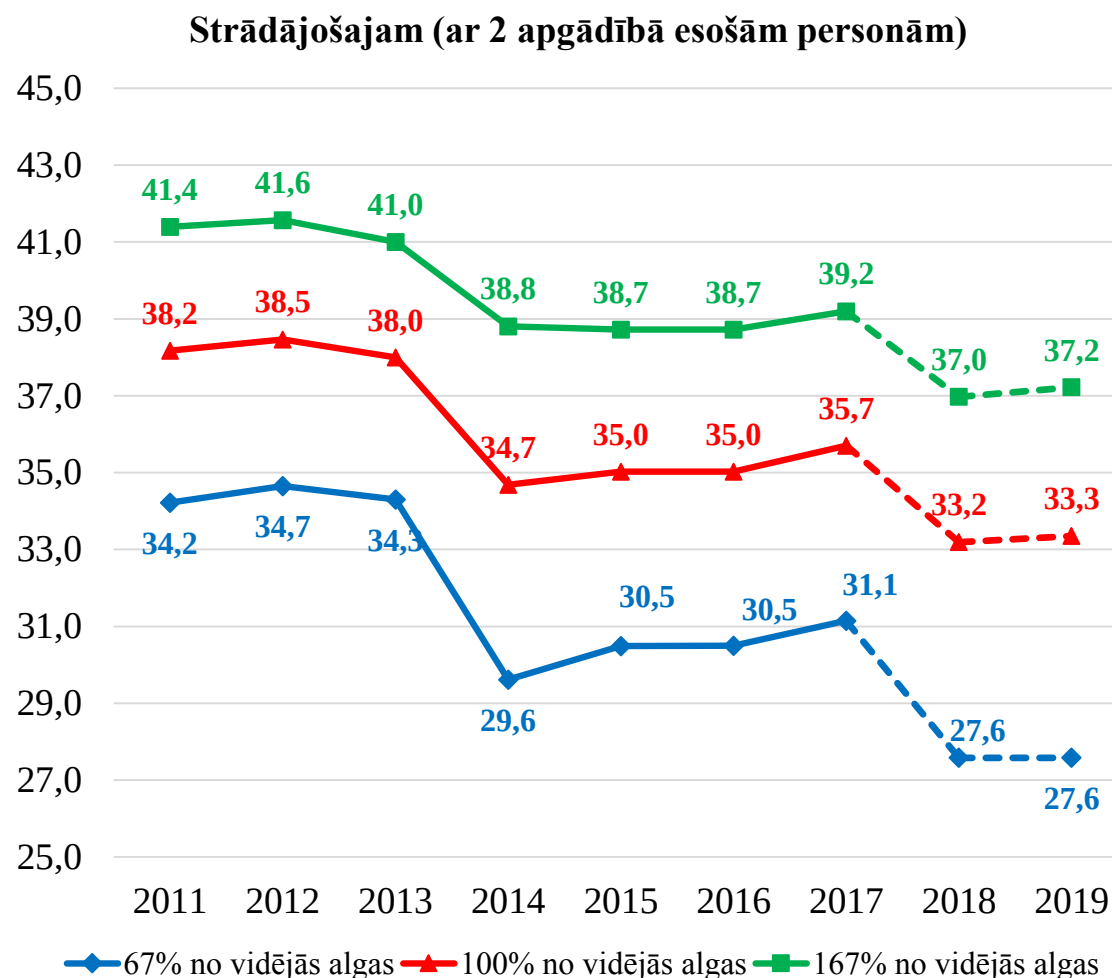
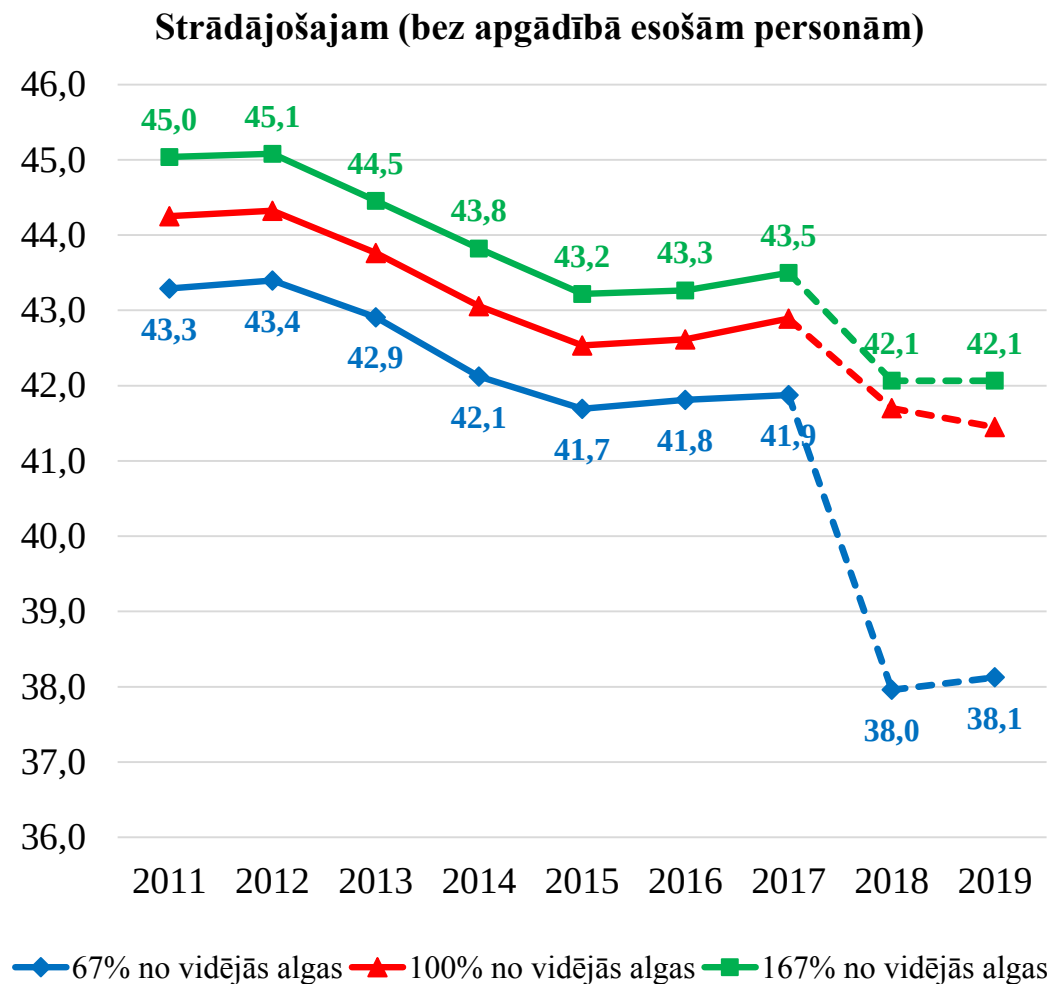
Mājsaimniecības

- Palielināsies to rīcībā esošais ienākums, kurus varēs izmantot patēriņam
- Lielāki ienākumi veicinās pieprasījumu pēc patēriņa kredītiem

Uzņēmumi

- Samazināsies darbaspēka nodokļu slogs, palielinot to konkurētspēju un uzlabojot darbaspēka piesaistes iespējas
- Uzlabosies uzņēmumu kapitalizācija, kas veicinās kreditēšanu un investīcijas, kā arī veicinās labāku ES fondu apguvi
- Pakāpeniski palielināsies uzņēmumu eksportspēja

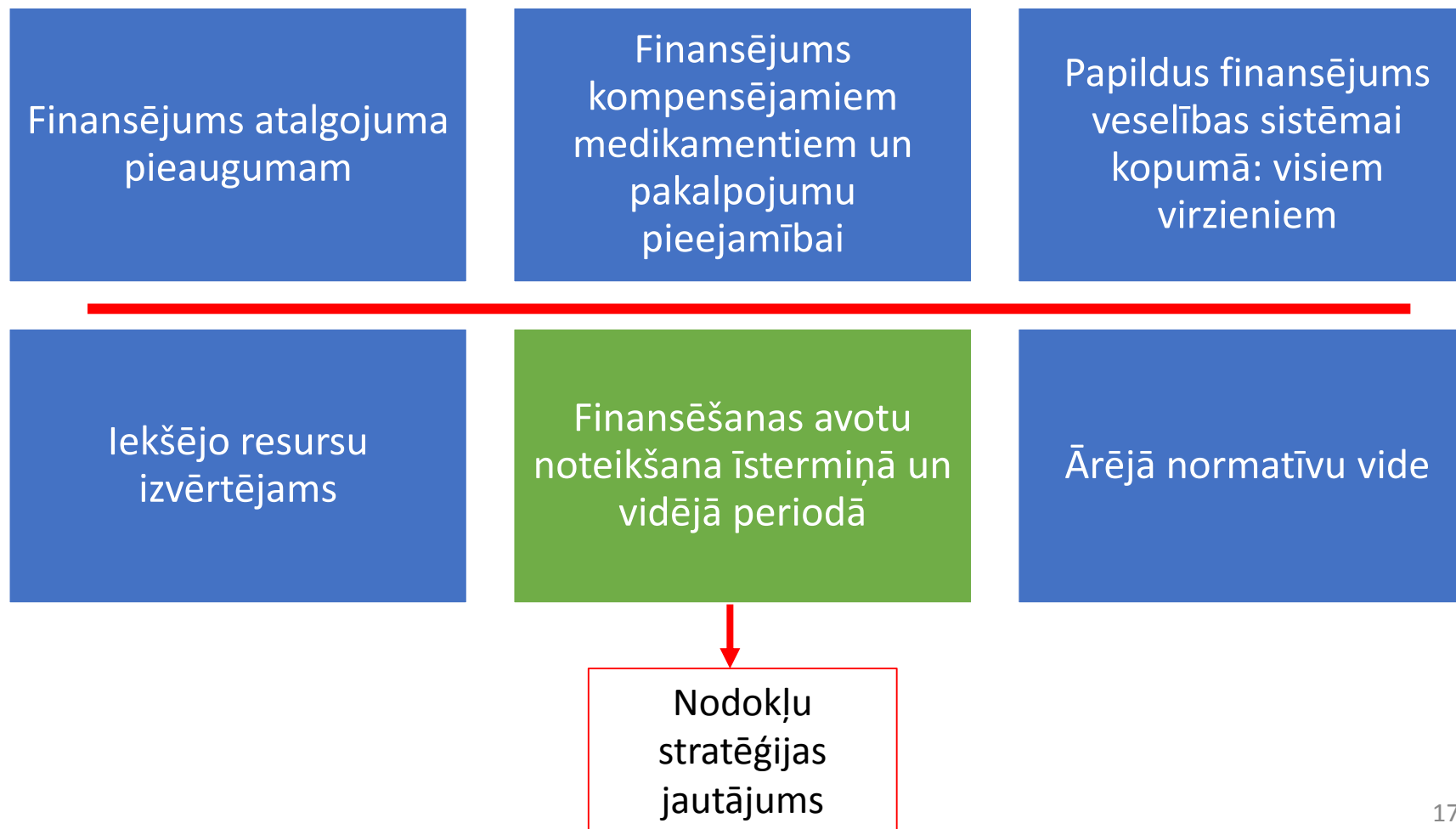
Darbspēka nodokļu slogs strādājošajiem pēc nodokļu reformas ir būtiski samazināts

Pēc EUROSTAT datiem 2015.gadā ES vidējais nodokļu plaisas rādītājs strādājošam, kurš saņem 67% no vidējās darba algas (bez apgādībā esošām personām), bija **38,4%**.

Veselības reformas elementi papildu finansējuma kontekstā

Virzība nodokļu pamatnostādņu kontekstā

Atalgojuma jautājums veselības nozarē:

- Risināms prioritāri, pamatā izmantojot nodokļu instrumentus (iepriekš apzinātos un **neapzinātos**)

EK budžeta atkāpes izmantošana:

- Turpināt iesāktās reformas un paplašināt reformu tvērumu, ievērojot Veselības ministrijas izstrādātos politikas dokumentus

Veselības nozares reformas

- Apzināts normatīvo dokumentu saraksts, kas būtu jāvirza vienlaikus ar nodokļu stratēģijas pārējiem dokumentiem

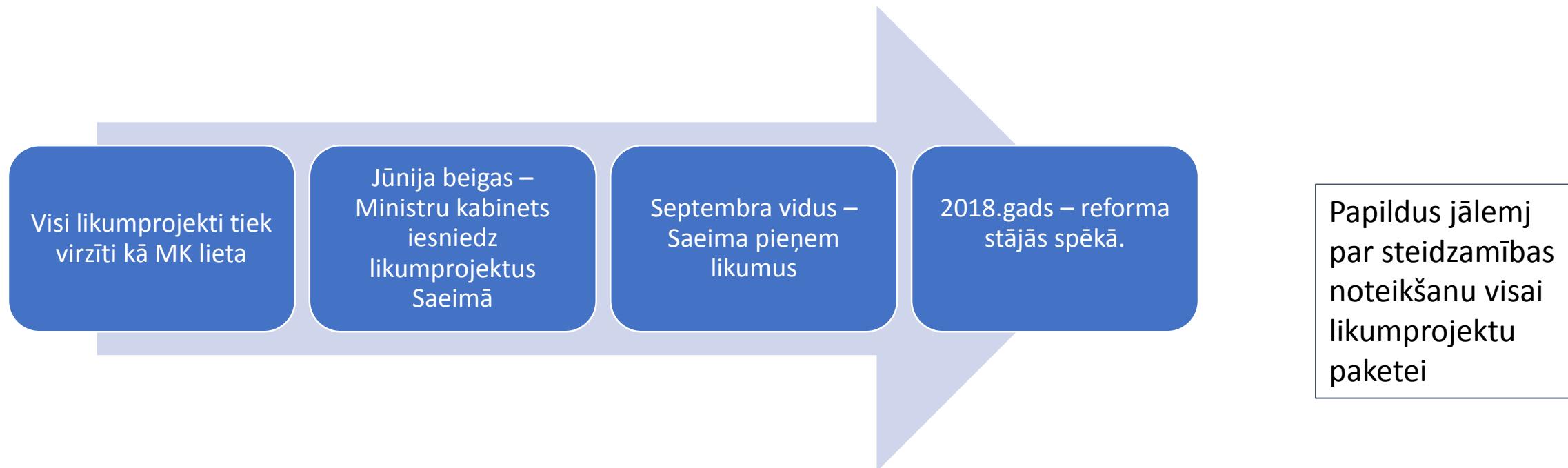
Vidējā termiņa risinājums

- 2018.gada – nodokļa maksātāju identifikācija (uzskaite)
- No 2020.gada – nozares finansējuma sasaiste ar sociālo budžetu (1% no sociālajām iemaksām)

Neatliekami īstenojamie pasākumi

Reformas tālākā virzība

2017.gada 27.aprīlī NTSP skatīt jautājumu par Nodokļu politikas pamatnostādņu apstiprināšanu

Paldies par uzmanību!